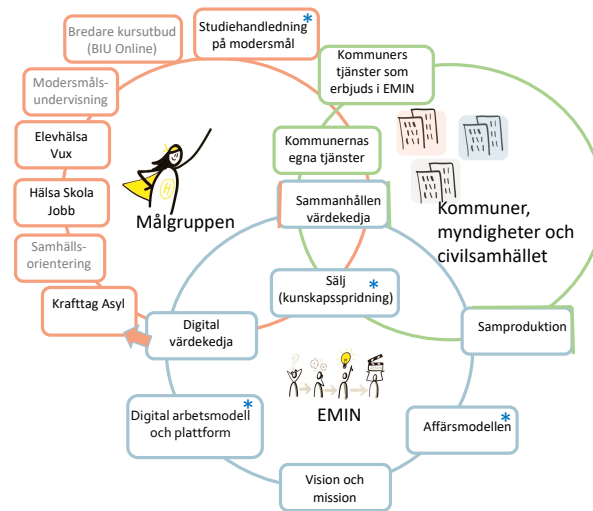

Utvärdering av EMIN

Delrapport #1 för perioden januari till juli 2023.

September 2023

Utvärderingen är genomförd av Splitvision Research AB på uppdrag av EMIN, Ronneby kommun.

Sammanfattning, slutsatser och rekommendationer

Sammanfattning och slutsatser

EMIN (*Europeiska Migrations- och Integrationsnätet*) är medfinansierat via EUs Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF)¹. Projektägare är Ronneby kommun. Projekttiden omfattar 2023-01-01 till 2024-01-31.

Utvärderingen genomförs av Splitvision Research och denna rapport avser en halvtidsutvärdering.

Vår bedömning är att projektet under första perioden väl lever upp till att kunna nå uppsatta mål, projektindikatorer och programindikatorer inom tidsramen. Då finansieringen för 2024 är osäker finns det dock en risk att projektet tappar nyckelpersoner redan innan projekttiden löpt ut. Detta kan påverka leveranskapaciteten och därmed måluppfyllnaden.

EMIN arbetar tydligt med det de har beskrivit i sin ansökan och det som AMIF har beviljat medel för. Vi kan se att flera viktiga steg, milstolpar, är uppnådda.

Utbudet i den *samproducerade digitala värdekedjan runt individen för att tillhandahålla skraddarsydd integrationsåtgärder till målgruppen* har förstärkts och breddats.

¹ Asyl- migrations- och integrationsfonden kommer fortsättningsvis i rapporten att benämnas AMIF.

Hälsa skola jobb, Krafttag Asyl och *eHälsa Vux* håller samtliga på att skalas upp enligt EMINs uppskalningsmodell, där de initialt testas lokalt, för att sedan provas att skalas upp till regional nivå, för att därefter spridas nationellt.

Arbetet med att utreda förutsättningar för ett långsiktigt ägarskap och förvaltning av plattformen pågår.

De beskrivningar av samhällsutmaningar, målgruppens situation och behov som beskrivs i EMINs ansökan samt i AMIFs motivering till att bevilja medel stämmer väl med den bild vi erhåller i våra möten med målgruppen, EMINs kunder och vår analys.

EMINs lösning möter väl upp mot det behov av handlingskraft som många beskrivit har saknats i Sverige när det gäller digitalisering inom offentlig sektor². EMINs plattform erbjuder effektiva, geografiskt oberoende och individanpassade insatser som stödjer tredjelands-medborgare under hela integrationsprocessen.

I utvärderingen kan vi se att EMINs insatser möjliggör och är till hjälp för deltagarnas integration. Exempelvis har 7 av 10 av deltagarna på *sommarskolan* och *Vägar vidare* uppgett att insatsen varit till hjälp för deras integration.

² Magnusson, Johan. (2023).
Lindgren, Mats (Kairos Future) (2023, 15 augusti).

Och de intervjuade deltagarna beskriver att de med insatserna fått hopp, att de ser ljus på framtiden. Flera beskriver en situation där de före insatsen mådde psykiskt dåligt, men att de med insatsen fått både hoppfullhet och verktyg, kunskap och förståelse för att kunna ta sig framåt. Det har gett dem en känsla av agensutrymme.

Vare sig Ronneby kommun eller någon av de andra 37 kommunerna som i dag nyttjar tjänsterna skulle kunna erbjuda ett likvärdigt utbud utan EMIN.

Rekommendationer

Våra rekommendationer är att fortsätta arbetet i linje med projektplanen. Utöver det har vi följande fyra rekommendationer med utgångspunkt från projektets resultat.

1. Konkretisera alternativ för fortlevnad

Där projektet är idag ser vi att det är dags för att **tydligare skissa på några olika vägval** (till exempel tre förslag) gällande lösningar för hur EMIN kan leva vidare efter årsskiftet, vilka kostnader de olika alternativen skulle innebära och vilka delar av EMIN som kan vara självfinansierade.

I de olika alternativen behöver det tydligt framgå vilket ekonomiskt stöd som behövs, från vilken aktör/finansiär/finansiärer och vilken tidshorisont det omfattar. Det kan också vara aktuellt att i de olika förslagen beskriva alternativa omfattningar av EMINs utbud.

2. Värna "Ja och...-kulturen"

Med att verksamheten växer och att vissa delar av verksamheten kommer att leva med än mer press under hösten, rekommenderar vi att fortsätta **värna och bejaka styrkan med EMIN: flexibiliteten, nyfikenheten, kund- och målgruppsfokus samt den innovativa "Ja och-kulturen"**.

För att underlätta innovations- och uppföljningsarbete och få en starkt likformighet kan det vara till hjälp att ta rygga på den standard som finns framtagna för innovation, ISO 56 000³.

En styrka med den framtagna standarden är att den fokuserar på innovation som något som skapar värde. I EMINs fall sker värdeskapandet på flera fronter parallellt, både för målgruppen, för kunderna, för samhället och för Ronneby kommun. Standarden är uppbyggd så att den på ett bra sätt omfamnar social innovation.

3. Mer sammanhängande struktur och stöd

Vi ser att projektet skulle vara behjälpt av att skapa **struktur och plattform för intern kommunikation** (exempelvis ett intranät eller Teamsgrupper/-kanaler). Det behöver finnas en agenda kring vad som pågår i verksamheten (möten, konferenser osv) samt möjlighet att informera om vilken typ av återrapportering som behöver ske.

Vi ser också att det finns **behov av ett mer sammanhängande uppföljningssystem**, där resultat går att få fram utan manuell handpåläggning. Det behövs dels för att strukturera till kunna följa upp, rapportera, ge underlag till forskning och dels för att kunna arbeta med ständiga förbättringar i ett utvecklingsarbete. Ett uppföljningssystem har därmed inte enbart till uppgift att säkerställa att man får in data till effektuppföljning utan det bör också designas för att vara en källa vid produkt- och kvalitetsutveckling.

³ På *Hello Futures* webbplats finns en bra digital guide till ISO 56 000 att tillgå: <https://hellofuture.se/guiden-till-iso56000/>

4. Säkerställ leveranskapacitet i god tid

Idag är det en hög leveranskapacitet gällande att uppnå alla de mål som är uppsatta med EMIN. Men i och med den osäkerhet som råder gällande framtida finansiering finns en risk att projektet tappar nyckelpersoner redan innan projekttiden löpt ut. Detta kan påverka leveranskapaciteten och det kan vara bra att ha som ambition att uppnå målen för antal genomförda utbildningar och insatser i god tid före årsskiftet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning, slutsatser och rekommendationer	2	4. Tre av insatserna	20
Sammanfattning och slutsatser	2	4.1 Om EMINs utbud	20
Rekommendationer	3	4.2 eHälsa Vux	22
1. Inledning	6	4.3 Hälsa Skola Jobb	32
1.1 Förord	6	4.4 Krafttag Asyl	35
1.2 Om rapporten	6	4.5 Sommarskolan	39
1.3 Kort om EMIN-projektet	8	Referenser	41
1.4 Kort om utvärderingen	9	Om Splitvision Research	42
2. EMIN i siffror	10		
2.1 EMINs program- och projektindikatorer	10		
3. Process	13		
3.1 EMINs puls	13		
3.2 Innovation och uppskalning	14		
3.3 Samverkan och samskapande	16		
3.4 Ekosystem och ökad resiliens	17		
3.5 Kunskapsspridning om den digitala plattformen	18		
3.6 Växtvärk	18		
3.7 Utredning av förutsättningar	19		

1. Inledning

1.1 Förord

EMIN ligger helt rätt i tiden. Det finns en **mognad** hos kommuner och målgruppen tredjelandsmedborgare att använda undervisning och elevhälsa online. Digital fjärrundervisning och digitala möten är inte längre något främmande.

Det råder också en **vilja att samverka** bland kommuner och regioner, med ett påtagligt **behov** av att identifiera kostnadseffektiva lösningar för att möta de **samhällsutmaningar** som vi står inför.

Det är väsentligt att garantera en högkvalitativ skola och en framgångsrik integration, **oavsett var i Sverige människor bor**.

Flera kommuner och **regioner står inför utmaningar** som inkluderar *kompetensbrist, demografiska förändringar, ekonomiskt motstånd* samt *varierande förutsättningar*. Det är också nödvändigt att hantera invånares höga förväntningar på ett genomtänkt sätt.

EMIN möter väl upp mot ovanstående behov samt den **efterfrågan av handlingskraft** som många beskrivit behövs i

⁴ Magnusson, Johan. (2023).

Lindgren, Mats (Kairos Future) (2023, 15 augusti).

Sverige när det gäller digitalisering inom offentlig sektor⁴. EMINs plattform erbjuder effektiva, geografiskt oberoende och individanpassade insatser som stödjer tredjelandsmedborgare under hela integrationsprocessen.

Det som saknas är ett **långsiktigt finansiellt ledarskap** för EMIN.

1.2 Om rapporten

Denna delrapport presenterar resultatet från vår (Splitvision Researchs) analys som utvärderare av projektet EMINs första två kvartal (q1 och q2 2023).

EMIN (*Europeiska Migrations- och Integrations-nätet*) är medfinansierat via EUs Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF)⁵. Projektägare är Ronneby kommun. Projektiden omfattar 2023-01-01 till 2024-01-31.

Huvudfokus i resultatredovisningen ligger på vår bedömning av processen, verksamhetskulturen och arbetsflödet under projektets inledande halvår. Rapporten inkluderar även en framställning av delar av den planerade verksamheten för kvartal 3 och 4. Detta i syfte att synliggöra hur projektet fortlöper i sin måluppfyllelse.

⁵ Asyl- migrations- och integrationsfonden kommer fortsättningsvis i rapporten att benämnas AMIF.

1.2.1 Läsanvisningar

De beskrivningar och citat som används i rapporten är representativa för vad flera av de intervjuade har uttryckt eller exemplifierar situationer som beskrivits av flera. I några av citaten har vi lagt till ledord för att citaten ska kunna bli förståeliga.

I kapitel 4 presenteras användarberättelser. Dessa baseras på vad de intervjuade deltagarna samt kunderna (tjänstepersoner som av EMIN beställer insatser till deltagarna) beskrivit i intervjuerna.

1.2.2 Begrepp

Iterativt och agilt är två metoder för att hantera och genomföra projekt, speciellt vid innovations- och utvecklingsarbeten.

Iterativt arbetsätt handlar främst om att dela upp utvecklingsarbetet i mindre delar, så kallade iterationer, där man arbetar i loopar och testar av för att sedan börja om på nytt och iterera en ny loop.

Även med ett **agilt arbetsätt** arbetar man i kortare cykler (loopar). Man har metoder för att arbeta mer lättroligt och föränderligt, där man utifrån en flexibel plan anpassar arbetet utifrån hur insikter och utvecklingsprocessen faller ut.

Kund åsyftar tjänstepersoner som av EMIN beställer insatser till sina elever.

Målgrupp åsyftar gruppen elever/deltagare som EMINs tjänster vänder sig till. Då EMIN är ett AMIF-finansierat projekt omfattar målgruppen tredjelandsmedborgare.

Tredjelandsmedborgare (TLM) åsyftar personer som inte är medborgare i ett EU-land, men som har laglig bosättning eller håller på att förvärva laglig bosättning i Sverige (vilket innebär att de har tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd).

1.3 Kort om EMIN-projektet

EMIN (*Europeiska Migrations- och Integrationsnätet*) är medfinansierat via EUs Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Projektägare är Ronneby kommun. Projekttiden omfattar 2023-01-01 till 2024-01-31.

Projektägare är Ronneby kommun och **samverkanspartners** är Linnéuniversitetet, RF-SISU Blekinge och Storumans kommun.

EMIN ingår som en del av ett större koncept, BIU Online⁶. BIU Online har tidigare genomfört AMIF-projekt (BIU Online samt BIU Online 2.0) med syfte att utveckla studiehandledning online, vilket de genomfört med positiva resultat.

I sin projektansökan för EMIN beskriver BIU Online att forskning och utredningar påvisar att ojämlik hälsa, brist på likvärdighet inom utbildning, samt en svag etablering för nyanlända på arbetsmarknaden, försvårar integrationen. De beskriver att ingen enskild aktivitet kan lösa problemet med att skapa likvärdiga förutsättningar för målgruppen, utan EMIN behöver följa individen och tillföra individanpassade och sammanhängande insatser inom olika områden när och där det behövs.

För att lösa dessa prioriterade problem fokuserar EMIN på:

1. En gemensam, samproducerande digital värdekedja runt individen för att tillhandahålla skraddarsydd integrationsåtgärder till målgruppen.
2. En användarvänlig och skalbar digital arbetsmodell och plattform samt utreda förutsättningar för hur denna kan ägas och förvaltas i framtiden där en analys av IT-utveckling och drift ingår.

För EMINs projekt- och programindikatorer, se kapitel 2 *EMIN i siffror*.

⁶ BIU Online omfattar modersmålsundervisning, samhällsorientering, studiehandledning, eHälsa Vux samt kurser som studieteknik,

arbetsmarknadskurs, aktivitetsrapportering, datorkurs, matematik, personlig utveckling.

1.4 Kort om utvärderingen

I denna rapport har vi lagt fokus på processen, verksamhetskulturen och arbetsflödet under projektets inledande halvår. Rapporten inkluderar även en framställning av delar av den planerade verksamheten för kvartal 3 och 4. Syftet är att synliggöra hur projektet fortlöper i sin måluppfyllelse.

Utvärderingen baseras huvudsakligen på etnografisk metodik. Vi arbetar med djupintervjuer och observationer och det man inom etnologin kallar rörligt sökarljus⁷. Det innebär att vi har ett öppet förhållningsätt och navigerar oss framåt i våra intervjuer och i vår analys utifrån de berättelser vi tar del av och utifrån hur projektet utvecklas.

Vi har också genomfört enkätundersökningar i syfte att fånga de effekter insatserna har för målgruppen.

När det gäller **djupintervjuer** baseras utvärderingen på ett 50-tal djupintervjuer med:

- Medarbetare på EMIN samt styrgruppen.
- Kunder.
- Deltagare (målgruppen tredjelandsmedborgare som deltagit i EMINs insatser).
- AMIF, LNU.

När det gäller **observationer** har vi exempelvis varit med och "skuggat" vid olika möten (införsäljningsmöten, planeringsmöten, styrgruppsmöten). Vi har även deltagit vid några samhällsorienteringslektioner.

⁷ Ehn, Billy & Lövgren, Orvar. (1996).

2. EMIN i siffror

2.1 EMINs program- och projektindikatorer

Nedan presenteras statusen för EMINs program- och projektindikatorer.

38 kommuner har fått stöd (programindikator 1)

Fram till den 31 augusti 2023 har **38 kommuner** fått stöd av EMIN (programindikator 1)⁸. Kommunerna har en spridning över hela landet. Målvärdet för indikatorn är 50 kommuner, vilket vi ser som realistiskt för projektet att nå.

723 deltagare har fått stöd (programindikator 2)

Fram till siste augusti 2023 har **723** unika **tredjelandsmedborgare** fått stöd i något av EMINs insatsområden (programindikator 2). Målvärdet för indikatorn är 1 000 deltagare, vilket indikerar att projektet ligger bra till att kunna uppfylla indikatorn.

Insatsområdena omfattar både studiehandledning och samhällsinformationsutbildningar⁹ (*Hälsa Skola Jobb, sommarskolan, eHälsa Vux* inklusive *Vägar vidare samt Krafttag Asyl*).

⁸ Uppgifter erhållna från EMINs verksamhetssystem 230927.

⁹ Samhällsorientering räknas inte till samhällsinformationsutbildning, då den har en annan finansieringsform.

130 deltagare har tagit del av samhällsinformationsutbildningar (programindikator 3)

Det är **130 tredjelandsmedborgare** som tagit del av **samhällsinformationsutbildningar** fram till den 31 augusti 2023 (programindikator 3), vilket omfattar följande insatser:

- *Hälsa Skola Jobb*
- *Sommarskola*
- *eHälsa Vux, inklusive Vägar vidare*
- *Krafttag Asyl*

Målvärdet för indikatorn är 200 deltagare, vilket indikerar att projektet ligger bra till att kunna uppfylla indikatorn.

41 deltagare i samhällsinformationsutbildningar har uppgett att utbildningen varit till hjälp för integrationen (programindikator 4)

Av samhällsinformationsutbildningarna har deltagarna från *Hälsa Skola Jobb* respektive *Vägar vidare* och *sommarskolan* besvarat en enkät efter respektive utbildning (genomfördes i juni-juli 2023).

Från resultatet framgår att totalt **41 deltagare** (30 från sommarskolan och Vägar vidare samt 11 från Hälsa Skola Jobb) har uppgett att **utbildningen varit till hjälp för deras integration**.

Målvärdet för programindikator 4 **antal deltagare i samhällsinformationsutbildningar som uppgett att utbildningen varit till hjälp för deras integration** är 150 deltagare, vilket vi ser som möjligt för projektet att nå. Detta baserar vi på att det är flera utbildningar som startat under augusti-september samt är på gång att starta i oktober-november.

För förtydligande av hur enkätfrågorna är ställda, se början av kapitel 4 *Tre av insatserna*.

95 tillfällen för kunskapsspridning (projektindikator 2)

Fram till och med 31 augusti 2023 har EMIN haft **95 unika mötestillfällen** för kunskapsspridning¹⁰ om plattformen till kommuner, regioner och potentiella framtida ägare och förvaltare av plattformen. Målvärdet för indikatorn är 100 tillfällen, vilket projektet kommer uppnå mer än väl.

Utredning av förutsättningar pågår (projektindikator 3)

Utredning av förutsättningar för ett långsiktigt ägarskap och förvaltning av plattformen pågår.

Projektindikator 1 följs upp i slututvärderingen

I denna sammanställning presenteras inte antal deltagare som har fått studiehandledning som har förbättrat sina studieresultat (projektindikator 1), då vi i skrivande stund inte erhållit resultaten för indikatorn. Utfallet av detta kommer följas upp i slututvärderingen.

¹⁰ Uppgifter erhållna från EMINs verksamhetssystem 230927.

3. Process

3.1 EMINs puls

Att besöka EMINs verksamhet fysiskt eller online är som att befinna sig på ett innovativt startupbolag, i positiv bemärkelse.

Det finns en stark hjärtrytm för hela projektet med milstolpar, veckomöten, säljmöten, styrgruppsmöten deadlines etc. Samtidigt finns det i harmoni med projektets hjärtrytm en egen hjärtrytm i varje värdeområde (*Krafttag Asyl, Hälsa Skola Jobb, eHälsa Vux, BIU Online*) och plattformens fyra hörnstenar (*academy, extern kommunikation, ansökningsprocess* samt *transaktions- och logistiksystemet*).

EMIN arbetar tydligt med det de har beskrivit i sin ansökan och det som AMIF har beviljat medel för.

Vi kan se att flera viktiga steg, milstolpar, är uppnådda. Under våren har flera av värdeområdenas koncept och tjänsteutbud testats och kommer att skalas upp under hösten (beskrivs mer längre fram i detta kapitel och i kapitel 4).

För flera av delarna i EMINs utbud finns bevis för att konceptet/tjänsterna är genomförbara, Proof of Concept (POC).

Utbudet i den *samproducerade digitala värdekedjan runt individen för att tillhandahålla skraddarsydda*

integrationsåtgärder till målgruppen har förstärkts och breddats.

Arbetet med att utreda förutsättningar för ett långsiktigt ägarskap och förvaltning av plattformen pågår och har intensifierats under slutet av våren samt början på hösten.

3.1.1 Ja och...-kultur

Det finns en "*Ja och...-kultur*", där *alla ser möjligheter*. Det finns ett tillåtande klimat och en tillit till varandra i verksamheten.

Det är snabba beslut, där det finns en flexibilitet i att möta kundens och målgruppens behov.

Det finns också en öppenhet och nyfikenhet i de olika insatsområdena för att samverka fram nya lösningar och erbjudanden i syfte att underlätta integrationsprocessen för tredjelandsmedborgare.

En av medarbetarna beskriver:

” *Här på EMIN kan man inte säga att det är en person som själv löser allt. Nej, nej. Från första anställd till sista, alla bidrar till detta. Det är allt från kunden till hela vårt team som ligger bakom.*”

3.2 Innovation och uppskalning

3.2.1 Innovation och nätverksbygge

EMINs verksamhet arbetar nära målgrupp och kunder: De utgår ifrån *målgruppens* behov och *samhällsutmaningar*.

Utvecklingsarbetet sker *iterativt* och *agilt*, i loopar. Vi får det beskrivet av både kunder, målgrupp och medarbetare att det sker en kontinuerlig utveckling av utbildningar och tjänster.

EMINs koncept utvecklas utifrån ett *systemtänkande* och utformas för att lösa de *komplexa utmaningar* som finns i vårt samhälle och i integrationsprocessen.

En av de unika delarna med EMINs koncept är att det finns en färdig plattform för uppskalning och nationell spridning av offentliga tjänster. Potentialen som finns i plattformen har idag fokus på integrationsutmaningar, men har en stor potential att lösa även andra samhällsutmaningar.

Plattformen bygger i sin förlängning på att det skapas ett distributionsnätverk istället för ett decentraliserat eller centraliserat nätverk, se illustration 3.1. Samtliga aktörer kan både bidra och vara bidragande.

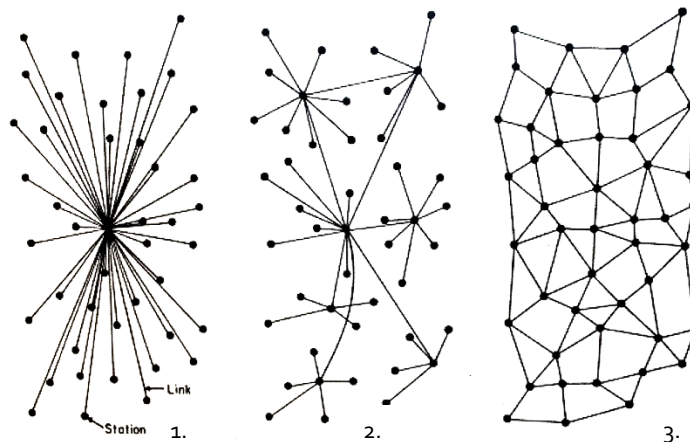

Illustration 3.1.

1. Centraliserat nätverk
2. Decentraliserat nätverk
3. Distributionsnätverk. Modellen togs fram av Paul Baran 1964.

3.2.2 Uppskalning

EMIN har en tydlig modell för hur insatser och utbildningar effektivt kan skalas upp. Först utvecklas idékoncepten och testas lokalt, därefter prövas konceptet regionalt för att sedan spridas nationellt.

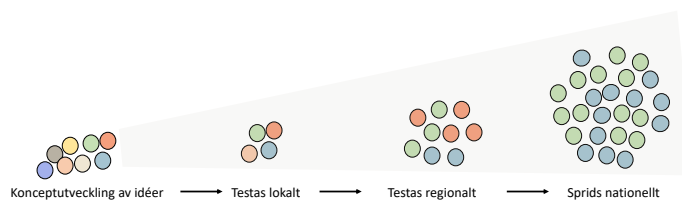

Illustration 3.2. av uppskalningsmodell.

Samtliga tre insatsområden (*Hälsa skola jobb*, *Krafttag Asyl* och *eHälsa Vux*) håller på att skalas upp enligt EMINs uppskalningsmodell.

Styrkan med EMIN är att det finns både en arbetsprocess samt en färdig digital plattform som möjliggör en stabil och processeffektiv uppskalning. Denna digitala plattform refereras inom EMIN till som "transaktions- och logistiksystemet".

I några av de insatser som testats lokalt har det framgått att den digitala undervisningen behöver kompletteras med fysiska aktiviteter på plats. För flera av de insatser som skalas upp under hösten testas därför en "digifysisk form" (kombination av digitalt och fysiskt), se mer i kapitel 4.

I syfte att kunna erbjuda *Krafttag Asyls* erbjudande i en digifysisk version i hela landet erbjuds koordinatörer i Sverige en *faciliteringskurs för samordnare* (i samverkan med Länsstyrelsen Skåne) se mer i kapitel 4.

I illustration 3.3 beskrivs utvecklingsprocessen från behov till färdig uppskalad tjänst. Utvecklingsfasen sker i loopar, där tre viktiga steg finns.

Steg ett handlar om att utveckla en första version (*Minimum Viable Product, MVP*) för att kunna "testa" produkten eller tjänsten (bland annat med målgruppen) och få feedback för att kunna utveckla produkten vidare.

Steg två handlar om att identifiera och knyta an produkten eller tjänsten till det ekosystem där tjänsten eller produkten ska verka (*Minimum Viable Ecosystem, MVE*). Det vill säga vilka andra aktörer som är centrala att samverka med för att tjänsten eller produkten ska vara hållbar och överleva.

Steg tre handlar om att säkerställa och få bevis på att tjänsten, produkten eller konceptet är genomförbart och kan fungera i praktiken tekniskt, ekonomiskt, resultatmässigt samt att det finns en efterfrågan av tjänsten/produkten. (*Proof of Concept, POC*).

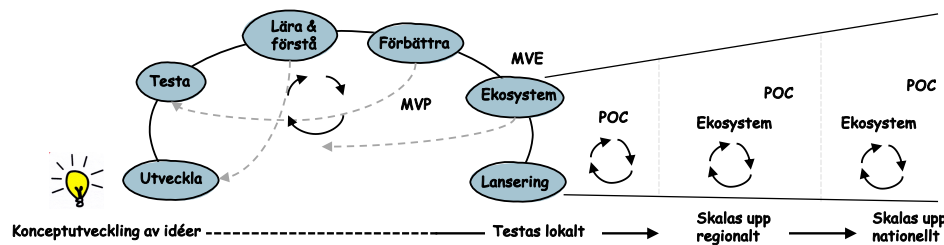

Illustration 3.3. över EMINs utvecklingsprocess.

3.3 Samverkan och samskapande

3.3.1 Samproducerad digital värdekedja

Enligt de intervjuer vi genomfört med kunder till EMIN och med EMINs medarbetare så förstärks kontinuerligt den digitala värdekedjan runt individen för att tillhandahålla skraddarsydd integrationsåtgärder till målgruppen.

En viktig del i EMINs koncept är samverka och samskapa. I illustration 3.4 beskrivs hur *målgruppen* (tredjelandsmedborgare), *kunder* (kommuner, myndigheter och civilsamhället) och EMINs utbud är sammanflätat.

EMINs tjänster och utbud skapar en digital värdekedja för tredjelandsmedborgaren, där EMINs tjänster kompletterar kundernas egna utbud och nytt utbud kan samproduceras.

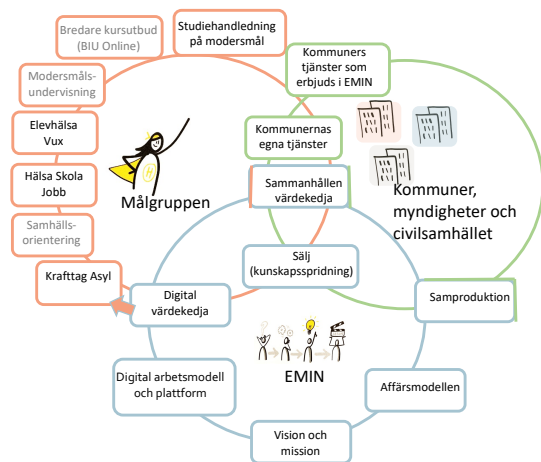

Illustration 3.4. av EMIN-konceptet.

I intervjuer med kunder (kommuner) så beskriver de att EMINs tjänster tydligt stödjer tredjelandsmedborgarna att bibehålla eller få i gång sin studieprogression och integrationsprocess. Kunderna beskriver att EMINs insatser i kombination med deras pågående utbud skapar en samproducerad insats runt individen. EMINs digitala värdekedja runt individen kan exempelvis bestå av studiehandledning på modersmål, samtalsstöd, studieteknikutbildning, hjälp att vägledas inom vården eller studievägledning.

En av de intervjuade som arbetar på vuxenutbildningen i en mindre kommun i Mellansverige beskriver i citatet nedan det stöd hen får av psykolog och skolsköterska i EMINs *eHälsa Vux* i form av *rådgivande samtal*.

” Det finns ett stort behov även bland vuxna [studerande tredjelandsmedborgare] att ha stöd av externa personer när de har det besvärligt. Det är svårt för de här personerna att hitta kontakter inom vården.”

Hen beskriver också hur EMINs team snabbt och effektivt har skapat lösningar och vägar in till regionen (sjukvården) och stärkt hen i yrkesrollen med att stödja elever.

En rektor i en av kommunerna i norra Sverige beskriver hur en av hans elever från att ha haft en låg studieprogression snabbt visar på resultat i sina studier efter att en individanpassad, digital värdekedja runt eleven skapats se illustration 3.5. (Se även berättelserna i kapitel 4.)

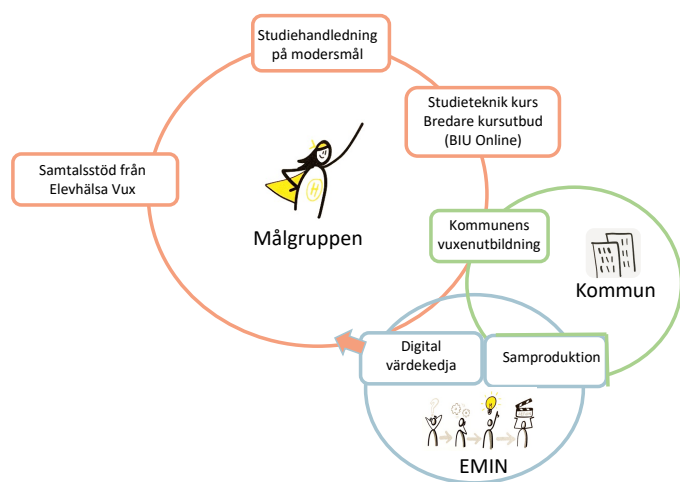

Illustration 3.5. över den individanpassade digitala värdekedjan runt deltagaren på Vuxenutbildningen i en kommun i norra Sverige.

3.4 Ekosystem och ökad resiliens

I utvärderingsarbetets del med att identifiera och analysera EMINs ekosystem och dess effekter är det i nuläget ett pågående och ej färdigt arbete. De noder som vi redan nu ser finns i ekosystemet för målgruppen tredjelandsmedborgare är kopplingar till studier, studieprogression, arbetsmarknad, matchning, hälsa, förståelse för samhället, samhällsstrukturer, föräldraskap etc. Ytterligare information om detta ber vi att få återkomma med i nästa rapport.

3.4.1 Ökad resiliens

Det vi redan nu önskar lyfta fram är ett mönster vi ser. Mönstret kan sammanfattas med **resiliens eller motståndskraft**. Tack vare EMINs och BIU Onlines insatser skapas resiliensen inom fyra områden/nivåer.

1. På individuell nivå för deltagarna genom stärkt fysisk och psykisk hälsa, ökade kunskaper i svenska språket, kunskaper om det svenska samhället och ett steg närmare arbetsmarknaden. De återfår sin agens genom att de blir bekräftade och bemötta med respekt. Detta sammantaget gör att de är **bättre rustade att se möjligheter och hantera motgångar** (hantera integrationsprocessens mångdimensionalitet¹¹).

¹¹ Diaz, J.A. (1997).

2. Det blir också en ökad resiliens för svensk arbetsmarknad genom **snabbare tillgång till arbetskraft**. EMINs tjänster stöttar nyanlända i integrationsprocessen och bidrar därmed till ett effektivare flöde samt snabbare insteg till studier till arbete.
3. Tredjelandsmedborgarna blir genom ökad förståelse för de svenska samhällsstrukturerna inkluderade och en del av "**demokratins väktare**". En tjänsteman inom Blekinge kommun beskrev att genom BIU Onlines samhällsorientering har deltagarna fått en förståelse för de svenska samhällsstrukturerna och har därmed fått en motståndskraft mot de krafter som exempelvis försöker svartmåla socialtjänsten eller uppvigla till våldsamma demonstrationer i samband med koranbränningar.
4. EMIN blir en **resurs för samhället** genom det ekosystem och kontaktnät det ingår i. EMINs medarbetare blir, genom sin kulturella förståelse och genom de relationer och det sociala kapital de byggt upp, en del av demokratins väktare. De bistår olika samhällsaktörer såsom socialtjänst, polis och skola i olika sammanhang. Vi har exempelvis fått beskrivit för oss hur EMINs personal (i dialog med polisen) framgångsrikt har medlat vid en eskalerande familjekonflikt (gängkonflikt).

3.5 Kunskapsspridning om den digitala plattformen

Ett omfattande arbete har ägt rum och äger rum med att sprida kunskap och kännedom om EMINs utbud till fler verksamheter inom kommuner, myndigheter och civilsamhället.

Det sker också möten, konferenser och seminarier i syfte att fortsätta sprida och etablera EMIN som en kunskapsaktör och samarbetspartner inom området.

3.6 Växtvärk

Verksamheten har vuxit snabbt, både sett till antal anställda och till utbud, vilket har lett till viss "växtvärk" i verksamheten. Växtvärken ligger inom rimliga gränser.

Det finns delar där det behövs en bättre struktur och rutiner för att ledning och medarbetare ska kunna arbeta smidigare, exempelvis en plattform för intern information och ett uppföljningssystem. Det här är något som verksamheten är medveten om och aktivt arbetar med.

När en verksamhet blir fler än 30 till 50 medarbetare, så brukar verksamheterna behöva mer struktur och en gemensam plattform för intern information (intranät, Teams-grupper eller liknande)¹².

¹² Fadell, Tony. (2022).

3.7 Utredning av förutsättningar

Arbetet med att utreda förutsättningar för ett långsiktigt ägarskap och förvaltning av plattformen pågår. Flera sonderingsmöten har gjorts under våren med bland annat SKR för att sondera terrängen för hur ägarskap, förvaltning och finansiering kan se ut. Projektledningen arbetar också för att få till ett möte med representanter i regeringens Digitaliseringsråd.

EMINs ledning har efterfrågat en tätare och tydligare dialog med AMIF kring var de står i frågan om att finansiera en fortsättning av EMINs utbud.

Där projektet är idag ser vi att det är dags för att tydligare skissa på några olika vägval (t ex tre förslag) gällande lösningar för hur EMIN kan leva vidare efter årsskiftet, vilka kostnader de olika alternativen skulle innebära och vilka delar av EMIN som kan vara självfinansierade. Förslagen behöver konkret beskriva vilket ekonomiskt stöd som behövs och vilken tidshorisont det omfattar.

Att utreda förutsättningarna och hur det arbetet fortgår och hur processen i det arbetet är tänkt är ett område där AMIF gärna ser en tydlig återrapportering i tertialrapporterna. Detta då "huret" inte är beskrivet i detalj i ansökan.

AMIFs krav är inte att EMIN ska "hitta" en finansiering, utan att utreda förutsättningarna och presentera dessa. Här skiljer sig EMINs och AMIFs behov åt då EMIN behöver ha sin finansiering säkerställd i god tid inför 2024, bland annat för att inte behöva säga upp personal.

3.7.1 Analys av tekniska lösningar för IT-utveckling och drift

I utredningsunderlaget till AMIF ska det ingå analys av tekniska lösningar för IT-utveckling och drift inför fortsatt användning av plattformen efter projektavslut.

I den plattform som idag arbetas med driftas och lagras all data på svenska servrar. Plattformen bygger framför allt på tre system som samtliga baseras på öppen källkod (*Jitsi Meet*, *Nextcloud* och *Mattermost*).

I fjärrundervisning och handledning används i dag framför allt *Microsoft Teams*, men även andra mötesverktyg kan användas (exempelvis *Google Meet* och *Zoom*). Framgent är tanken att fjärrundervisning kommer att ske i *Jitsi Meet*.

4. Tre av insatserna

I utvärderingens resultat kan vi se att deltagarna i samtliga värdeområden (*eHälsa Vux*, *Hälsa Skola Jobb*, *Krafttag Asyl*) har blivit stärkta i integrationsprocessens mångdimensionalitet. Integrationsprocessens mångdimensionalitet är ett begrepp som integrationsforskaren och sociologen José Alberto Diaz¹³ lyft fram och som åsyftar följande sju dimensioner:

- ekonomisk integration (strukturell integration)
- social integration
- boendeintegration
- politisk integration
- familjeintegration
- kommunikativ integration
- personlig integration

Vi kan se att deltagarna med insatserna får möjlighet att bli stärkta i sina studier, de blir stärkta i sig själva, får ökad kunskap, de förstår sin egen roll bättre och de får en annan förståelse för hur hälsa och mående är kopplat till ens prestationer.

¹³ Diaz, J.A. (1997).

4.1 Om EMINs utbud

I detta kapitel presenteras de effekter vi kan utläsa så här långt för tre av EMINs insatser: *eHälsa Vux*, *Hälsa Skola Jobb* samt *Krafttag Asyl*.

Effekterna presenteras främst kvalitativt baserat på de insikter vi erhållit från de djupintervjuer vi genomfört med deltagare (tredjelandsmedborgarna som deltar i insatserna) och kunder (tjänstepersoner som beställer EMINs tjänster åt sina elever) samt observationer. De baseras även på de enkätundersökningar (kvantitativa data) som deltagarna fått besvara i slutet av insatsen.

4.1.1 Hur den kvantitativa datan presenteras

Deltagarna i *Vägar vidare* och sommarskolan fick i slutet av respektive utbildning besvara en enkät (juni-juli 2023).

I enkäten får deltagarna besvara en fråga som bygger på de områden som AMIF stipulerar gällande indikatorn om insatsen varit till hjälp för deltagarnas integration. AMIF specificerar 5 områden (1. integration på arbetsmarknaden, 2. inläring av svenska, 3. relationer med lokalbefolkningen/samhället och aktivt deltagande i samhället, 4. boende, 5. hälsa). Områden 3 och 4 har i enkäten delats upp för att lättare kunna besvaras i en "lättare svenska-kontext". Vid presentationen av resultaten har områdena därefter lagts ihop igen.

För att uppfylla programindikator 4 och räknas som att insatsen varit till hjälp för deras integration ska deltagaren, enligt AMIF, ha angett minst två av de fem områdena där aktiviteten varit till hjälp. Resultatet presenteras i avsnitt 4.2.2 *Vägar vidare* samt 4.5 *Sommarskolan*.

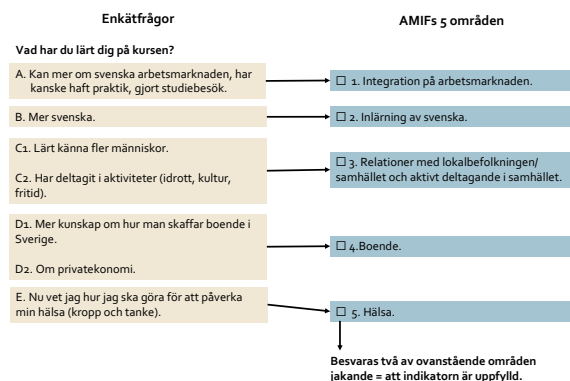

Illustration 4.1 gällande AMIFs 5 områden för om insatsen varit till hjälp för integrationen samt EMINs enkätfrågor.

I slutet av kapitlet presenteras de effekter som går att utläsa från deltagarna på sommarskolan.

4.1.2 Holistiskt grepp

Vi kan se att olika moduler och insatser i EMINs värdeområden går in i varandra och kompletterar varandra.

Exempelvis att stresshantering från *Vägar vidare* nyttjas i *Krafttag Asyls* koncept.

I EMINs digitala värdekedja kombineras ofta olika moduler från EMINs utbud. Beroende på deltagarens behov kan hen exempelvis få ta del av studiehandledning på modersmål, studieteknik samt stöd av kuratorn i elevhälsoteamet. Här finns en likhet med BIP-modellen¹⁴, som många Arbetsmarknadsförvaltningar arbetar utifrån, där olika parallella insatser ingår i individens utbildningspaket utifrån behov.

4.1.3 Hybrid

I vissa av EMINs insatser har det identifierats att den lokala förankringen är viktig för att insatsen ska vara komplett. Mot bakgrund av detta pågår en utveckling av "digifysiska" insatser, där en förankring i den lokala miljön kombineras med EMINs digitala utbud.

Exempelvis har *Krafttag Asyl* i samverkan med Länsstyrelsen Skåne tagit fram en utbildning för att utbilda asylkoordinatorer som kommer finnas på plats lokalt på olika orter i Sverige. På så sätt kommer de kunna bistå med en lokal förankring till deltagarna parallellt med att deltagarna erhåller utbildning digitalt (se kapitel 4.4).

I följande avsnitt följer beskrivningar av vad insatserna *eHälsa Vux* (4.2), *Hälsa Skola Jobb* (4.3) samt *Krafttag Asyl* (4.4) gett.

¹⁴ Vaeksthusets Kompetencecenter i Danmark har med *Beskaeftigelses Indikator Projektet* (BIP) undersökt vad det är som gör att individer som är

långtidsarbetslösa och som har en kombination av utmaningar kommer i arbete.

4.2 eHälsa Vux

4.2.1 Om eHälsa Vux

EMINs digitala elevhälsoteam för vuxna, *eHälsa Vux*, erbjuder tjänster som idag i många fall saknas inom vuxenutbildningen¹⁵. De erbjuder elevhälsa för tredjelandsmedborgare som studerar på SFI och vuxenutbildningen. *eHälsa Vux* hälsofrämjande och förebyggande arbete syftar till att ge eleverna bättre hälsa och ökade kunskaper om svenska sjukvårdssystemet. De erbjuder även hälsofrämjande insatser till elever i syfte att skapa en positiv studiesituation.

Elevhälsoteamet omfattas av följande roller: kurator, psykolog, sjuksköterska, lärare, studie- och yrkesvägledare. Till teamet finns också två kulturlänkar knutna som hjälper till att överbrygga den kulturella aspekten och kunskapen i elevhälsoteamet.

Elevhälsoteamet har under våren arbetat med:

- Enskilt stöd som elevhälsoteam; de har genomfört insatser på gruppnivå samt haft enskilda samtal både fysiskt och online. Dels för att fylla roller som kunderna saknar, dels för att öka kunskapen om och förståelsen för målgruppens behov.
- Att stödja andra delar inom EMIN genom att komplettera med stöd från olika delar av elevhälsoteamet.
- Ta fram utbildningar.
- Ta fram en innovationsprocess för *eHälsa Vux*.

eHälsa Vux kommer under hösten arbeta med en mängd aktiviteter, exempelvis arbetar de med att ta fram en vård- och omsorgsintroduktionsutbildning, skapar material valkompassen samt utarbetar stödmaterial vid generella insatser.

Under hösten kommer även insatsen *Vägar vidare* (som under våren testades lokalt) att genomföras med en ny grupp lokalt, med asylsökande i Backaryd. Inför denna utbildningsomgång kommer ytterligare samhällskommunikatörer med olika språkbakgrunder utbildas i *Vägar vidare*-konceptet. Konceptet kommer också skalas upp för att testas regionalt i Vänersborg, där cirka 600 asylsökande finns. Se mer i avsnittet "*Vägar vidare*" nedan.

eHälsa Vux håller också på att vidareutveckla MILSAs material om föräldraskola med en förhoppning att, i likhet med *Vägar vidare*, kunna paketera om den till en 10-veckorsutbildning för att testa den lokalt i Ronneby.

eHälsa Vux gör skillnad

I intervjuerna med deltagare som fått stöd av elevhälsoteamet (*eHälsa Vux*) ser vi att det faktum att de upplever sig **sedda och lyssnade till inverkar positivt** och ger dem en **känsla av att inte vara ensamma** med sina bekymmer:

”

Jag känner mig bättre och känner att jag kan koppla av lite efter att jag pratat med dem. Det var bra att få prata med någon som lyssnar på mig och kan ge mig råd.”

¹⁵ Vuxenutbildningen saknar idag krav på elevhälsa.

4.2.2 Vägar vidare

”Vägar vidare efter flykten” (i rapporten kallad *Vägar vidare*) är ett vidareutvecklat projekt utifrån MILSA¹⁶, som syftar till att bidra med återhämtning för nyanlända som lever med en så hög stressnivå att den sätter hinder för integrationen i det svenska samhället.

I EMINs utvecklings- och uppskalningsprocess (se kapitel 3) ingår det att man testar och vidareutvecklar lokalt för att sedan skalas upp regionalt. Under våren har en grupp deltagare träffats fysiskt i Ronneby (lokalt) och medverkat i den första konceptloopen för att säkerställa att konceptidén fungerar.

Utbildningen innehöll till viss del teori men byggde främst på dialog, delaktighet, genomförande av praktiska övningar och samtal i gruppen. Deltagarna gick under våren ett 12-veckorsupplägg där de träffades två gånger i veckan. Ett pass i veckan (3 timmar) träffade de ledarna och medverkade i diskussioner i gruppen. Det andra passet var de ofta ute på studiebesök i samhället.

Själva utbildningen *Vägar vidare* leddes av två samhällskommunikatörer (en kvinna och en man) från EMIN. På utbildningen hade deltagarna möjlighet att ta till sig kunskapen på samt diskutera på sitt modersmål. Utöver utbildningen fick deltagarna även samtala (enskilt) med kuratorn.

¹⁶ MILSA utbildningsplattform är ett nationellt utvecklingsprojekt till stöd för kapacitetsutveckling inom samhällsorientering och hälsokommunikation. Utbildningsplattformen är tillgänglig för

De två samhällskommunikatörer och elevhälsoteamet på EMIN har vidareutvecklat/omarbetat MILSA-materialet så att det passar deras deltagare. Samhällskommunikatörerna är utbildade inom ”MILSA Migration och hälsa” och med stöd från bland annat kuratorn i EMINs elevhälsoteam har de förberett lektionsuppläggen. Därefter testades konceptet på Ronneby-gruppen för att därefter utvärderas och justeras.

Exempelvis har de gjort följande förändringar efter den första utbildningsomgången:

- Konceptet har vidareutvecklats till ett 10 veckorsprogram från att ursprungligen ha omfattat 12 veckor. På så sätt matchas vuxenutbildningens upplägg, vilket underlättar för deltagarna.
- Vissa delar av upplägget gällande mående, ångest och oro har förändrats. Exempelvis har de bytt ut till övningar deltagarna kan genomföra utanför hemmet, då målet är att komma ut i sin lokalmiljö.

Testade digitalt koncept av delar av *Vägar vidare* med sommarskolan

Ett digitalt koncept av delar av *Vägar vidare* har testats som en del av sommarskolans utbud. Utfallet av detta kommer följas upp i slututvärderingen.

medverkande verksamheter genom informationsverige.se. Projektet drevs med stöd av Europeiska Socialfonden och Socialdepartementet mellan 2017-2020.

Regional uppskalning

Under hösten kommer *Vägar vidare* att testas på asylsökande, en målgrupp som befinner sig ett steg tidigare i asylprocessen än gruppen som tidigare genomfört *Vägar vidare*. Konceptet kommer genomföras med asylsökande i Backaryd. Inför denna utbildningsomgång kommer ytterligare samhällskommunikatörer med olika språkbakgrunder utbildas i *Vägar vidare*-konceptet.

En regional uppskalning kommer också ske då insatsen kommer genomföras i Vänersborg, där cirka 600 asylsökande finns. *eHälsa Vux* söker även koordinatörer i andra kommuner som de på EMIN skulle kunna ge handledning i hur de kan arbeta vidare. Förhoppningen är att det ska få nationell spridning. Ambitionen är att kunna få till ett digifysiskt upplägg där de från *eHälsa Vux/EMIN* inledningsvis besöker gruppen på plats för att alla ska kunna lära känna varandra, presentera upplägget för målgruppen. Därefter genomförs utbildningen digitalt. Med stöd av de lokala koordinatörerna kommer deltagarna även kunna genomföra studiebesök och aktiviteter i närområdet.

Vägar vidare gör skillnad

Samhällskommunikatörerna beskriver att deltagarna i början inte var medvetna om sina stressproblem, men att de så småningom började märka kopplingen mellan stress, stresshantering och inläring.

”

Det var det första vi märkte – att de blivit mer medvetna om att stress kan påverka inläring och koncentration. Vi märkte också att de har öppnat sig. De kan prata om psykisk hälsa. Det fanns ingen skam i att man mår psykiskt dåligt. Du vet i våra länder är det mycket skam kring om man mår psykiskt dåligt.”

Deltagarna från *Vägar vidare* beskrev att de fått med sig både **praktiska och teoretiska kunskaper** från insatsen, till skillnad från andra kurser de gått som enbart varit teoretiska. De beskrev även att de fått stöd med olika problem de haft.

”

Vi lära oss mycket information om hälsa och stress. Och vad ska vi göra när vi stressar eller när vi äter eller när hälsan inte bra. Mycket bra information.

-Vi också lära oss övningar, träna. Promenera.”

”

Andra kurs de prata, prata. Inte göra. Bara regler.

*-Här [*Vägar vidare*] man prata och förstå vad de pratar till oss. De ger lättare information och det är viktig information. Och man göra. Men också de hjälper oss med alla problem vi har.”*

Deltagarna beskrev att det var ett gott diskussionsklimat i gruppen där alla visade varandra respekt och man lärde sig av varandra och reglerna de initialt gjort upp tillsammans exempelvis om att allt som sägs i rummet stannar i rummet gjorde att de kände sig trygga att diskutera.

De beskrev att de under kursen fått måla och berätta samt **fått metoder för att kunna läka och bli friska.**

” Under kursen vi prata om stress, hälsa. Vi prata om minnen. Några personer prata om vad händer under livet tidigare på hemlandet.

-Alla välja och de prata eller måla vad gör. Vad betyder för dem. Vi målade. Vi skriver. Här är oss i Syrien. Vad göra eller vad blir med mig i hemland. Och minns vad blir på krig.”

” När man pratar mer och mer i gruppen, person blir frisk. Eller uttryck vad person vill. Från hjärtat. Det är mycket bra. Då kan man bli frisk.”

” När vi är stressad vi promenerar, lyssnar på musik, träffar vänner, ringa till kompis, har picknick. Eller använder kroppen [tränar].

Det är ny kunskap. Det är jättebra. Nu jag promenerar i naturen. Det är ibland tre gånger varje vecka. Innan kurs jag promenera ibland i naturen. Men nu det är mera.

EFFEKTER VI KAN SE UTIFRÅN ENKÄTEN

Det var totalt 8 deltagare som gick vårens utbildning *Vägar vidare* i Ronneby. Av dessa var 5 tredjelandsmedborgare som besvarade enkäten i slutet av sommarskolan.

Notera att målgruppen är för liten för att redovisa i procentform, då varje enskild individ får för stort genomslag. Det är brukligt att inte redovisa diagram baserat på grupper under 30 personer. För jämförbarheten med EMINs andra insatser har vi valt att ändå presentera resultaten i procent. Tolka dock uppgifterna med försiktighet.

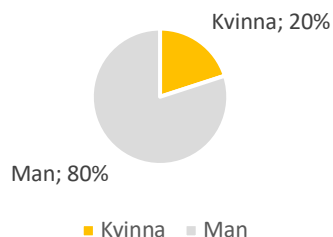

Diagram 4.1. Kön per deltagare (tredjelandsmedborgare) i *Vägar vidare*. n=5. (n innebär antalet svarande deltagare som procenten i diagrammet baseras på.)

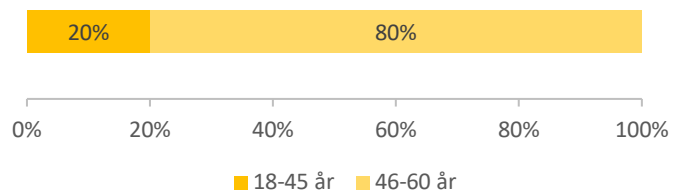

Diagram 4.2. Ålder per deltagare (tredjelandsmedborgare) i *Vägar vidare*. n=5.

Samtliga uppger att *Vägar vidare* var *mycket bra*.

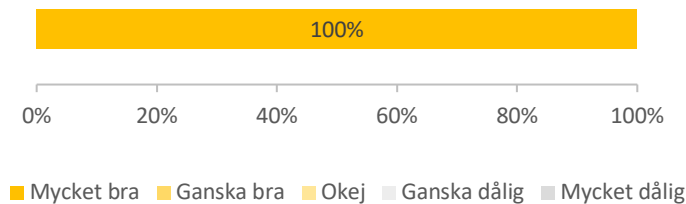

Diagram 4.3. Hur bra var kursen? Per deltagare (tredjelandsmedborgare) i *Vägar vidare*. n=5.

Nedan presenteras hur deltagarna på *Vägar vidare* svarade gällande vad de lärt sig på utbildningen. 6 av 10 har uppgett att insatsen varit till hjälp för deras integration, dvs uppgett minst två av kategorierna A-E i tabell 4.1.

	Vägar vidare (n=5)
A. Kan mer om svenska arbetsmarknaden, har kanske haft praktik, gjort studiebesök	---
B. Mer svenska	20%
C. Lärt känna fler människor och/ eller deltagit i aktiviteter (idrott, kultur, fritid)	60%
D. Mer kunskap om hur man skaffar boende i Sverige och/eller om privatekonomi	---
E. Nu vet jag hur jag ska göra för att påverka min hälsa (kropp och tanke)	80%
Har angett minst två av kategorierna ovan (A–E)	60%

Tabell 4.1: Fråga "Vad har du lärt dig på kursen?" med tillhörande svarsalternativ. Frågan ställdes i enkäten som deltagarna på *Vägar vidare* fick besvara i juni 2023.

På nästkommande sidor följer först **tre användarberättelser** som illustrerar hur deltagare samt kunder (tjänstepersoner som beställer *eHälsa Vux* tjänster åt sina elever/deltagare) upplever elevhälsoteamets stöd.

Därefter följer **två användarberättelser** som illustrerar deltagarnas upplevelser av insatsen *Vägar vidare*.

Oroliga Osman om stödet från eHälsa Vux

”

Medarbetaren i elevhälsoteamet jag träffade lyssnade på vad vi hade att säga. Det är något jag inte upplevt innan att någon lyssnade på vad jag har att säga. Hon presenterade mig för sin kollega. Han har lyssnat. Han har gått igenom alla beslut jag har fått från min handläggare. Han har tagit sig tid till att ge oss råd. Ber jag att få träffa honom är han tillgänglig. Även om alla problem inte är lösta är han alltid uppmuntrande att fortsätta kämpa och gå vidare.

OM DELTAGAREN:

Osman är i 60-årsåldern. Har varit i Sverige i åtta år, varav han bott i en mindre kommun i Kronobergs län de tre sista åren.

VAD STÖDET FRÅN EHÄLSA VUX GAV ENLIGT OSMAN:

- Upplevelse av att vara sedd och att inte vara ensam i sin kamp.
- Kunskap om svenska lagar och regler.
- Råd om möjliga vägar framåt.
- Möjlighet att se problemen från ett annat perspektiv.
- Styrka att fortsätta kämpa och inte "förlamas" av hopplösheten.

Sedan Osman kom till kommunen han bor i nu har han inte fått tillräckligt med bidrag, vilket medfört att han inte kunnat betala nödvändiga fakturor och sjukvård. Det har medfört en stress och oro för en situation som Osman inte vetat hur han ska hantera. Osman upplever att när de ekonomiska problemen är så överhängande är det svårt att kunna fokusera på studierna på sfi.

När han gick samhällsorienteringskursen (via BIU Online) kom elevhälsoteamet och presenterade sig och Osman tog därefter kontakt med dem för att fråga om de kunde hjälpa honom. Osman fick prata med kuratorn i elevhälsoteamet. Han har gått igenom alla handläggningsbeslut Osman fått och utifrån det gett Osman råd om hur han skulle kunna gå vidare. Osman har gjort förändringar utifrån det, men än är inte situationen löst för Osman.

Osman upplever dock att, även om hans problem inte är lösta, har elevhälsoteamet alltid uppmuntrat honom att fortsätta kämpa och gå vidare. Han upplever att han har stöd från dem och att han inte är ensam, vilket gör det lättare att hantera tillvaron.

Specialpedagog Sandra om *EMINs tjänster*

”

Vi inom vuxenutbildningen har inte samma backup, samma möjligheter att arbeta med de olika funktionerna som ska finnas elevstödjande och hälsobefrämjande i skolan. Det gör att EMIN kompletterar vårt arbete så väldigt bra.”

OM KUNDEN:

En specialpedagog inom Vuxenutbildningen i en mindre ort i Mellansverige beskriver att de nyttjat EMINs **elevhälsoteam vux**, där de främst fått stöd av psykolog och skolsköterska.

VAD STÖDET FRÅN EMINS ELEVHÄLSOTEAM GAV:

- Möjlighet för skolan att snabbare och bättre kunna stödja eleverna, då de på vuxenutbildningen inte har ett komplett elevhälsoteam. Exempelvis genom konsultativt stöd i hur man kan hantera olika ärenden.
- Det är också lättare att kunna ge mer holistiskt stöd med individen i centrum med både studiehandledning och hälsostöd.
- Kontaktvägar in till sjukvården inom regionen.

Sandra beskriver att de har fått hjälp av psykologen och skolsköterskan från EMINs elevhälsoteam. De har fått hjälp med vägar in till sjukvården (regionen), de har även fått stöd i form av rådgivande samtal gällande hur de ska bemöta situationer som uppstår gällande specifika elever.

EMINs elevhälsoteam har också direkt haft samtal med några av eleverna. Det har främst handlat om psykisk ohälsa och dåligt mående. I något enstaka fall har det handlat om fysisk hälsa.

Sandra beskriver exempelvis att de har en studerande i 25-årsåldern på vuxenutbildningen som har uppenbara svårigheter inom det "autistiska området" och som är ny i Sverige. Hon beskriver att de inom vuxenutbildningen har stor erfarenhet av att stödja personer med autism, men de personer med autism som har vuxit upp i Sverige har oftast ett nätverk runt sig när de kommer i kontakt med vuxenutbildningen. Men för de personer som vuxit upp i ett annat land finns inte det nätverket.

I den situationen har det varit bra att kunna bolla och resonera med en psykolog som är kunnig. De har kunnat göra olika tester med backup av psykologen för att bli mer säkra i sin diagnos och komma fram till hur de ska kunna gå vidare för att hjälpa eleven. En process som hade tagit längre tid utan EMINs stöd.

Rektor Ragnar om EMINs tjänster

”

Jag tog kontakt med BIU Online när jag förstod att vår elev behövde modersmålsstöd och då berättade de om EMINs tjänster.

Vi arbetar utifrån ett holistiskt perspektiv, men vi har inte kunskapen och komvux har inte kravet med att ha specialpedagoger speciallärare och särskilt stöd. Så vi har inte det och därför kände vi att vi behöver mer insatser. Vi kände oss bekväma att arbeta med EMIN. Genom att vi är så små kommuner så är det svårt att ha anställda handledare eller stödjare på modersmål. Så det var väldigt bra! Och de på EMIN är otroligt snabba att besvara oss, ge oss tips och planera. Det är smidigt och lätt att jobba tillsammans med dem.”

OM KUNDEN:

En rektor inom vuxenutbildningen i norra Sverige beskriver att de nyttjat EMINs **elevhälsoteam vux**, där de främst fått stöd av kuratorn i kombination med att eleven även fick studiehandledning på modersmål och studieteknik.

VAD STÖDET FRÅN EMINS

ELEVHÄLSOTEAM GAV:

- Eleven fick full pott på första provet som flera av medstudenterna kuggades på.
- Eleven fick en struktur för att studera.
- Eleven fick förståelse för vikten av att vara på plats i skolan.
- Eleven fick verktyg för att hantera stress och ångest.

Ragnar beskriver att de har elever från många olika ställen i världen. Just nu har de elever som talar tigrinja, somaliska och tidigare var det även arabiska. De har en SO-lärare som talar arabiska och dari.

Han beskriver att de tidigare (före EMIN) hade provat BIU Onlines studieteknik på modersmål, vilket alla elever var nöjda med.

Nu har de haft en elev som studerar en gymnasial yrkesutbildning och svenska på gymnasienivå som hade problem med sin progression. Via EMIN har eleven fått både studieteknik, studiehandledning på modersmål och samtalsstöd med kurator. Ragnar upplever det här mer holistiska perspektivet att stödja eleven på som bra och beskriver det som en punktinsats som blev effektiv.

Och eleven tyckte det var jättebra. Han har tidigare haft problem med att strukturera sina studier och att komma till lärcentret. Nu förstår han mer varför det är viktigt. Att få stöd på sitt eget språk via EMIN betyder mycket. Och sedan så pratar skolan på svenska om samma saker. Då får eleven det från två håll.

Att få stödet på distans anser Ragnar fungerar bra. Han beskriver att det för dem i norra delarna av Sverige är naturligt att arbeta med fjärrundervisning och digitala möten. Det är en vardaglig grej för både elever och medarbetare.

Sfi-studerande Selma om *Vägar vidare*

”

Vi lära oss mycket information om hälsa och stress. Och vad ska vi göra när vi stressar eller när vi äter eller när hälsan inte bra. Mycket bra information. Vi också lära oss övningar, träna. Promenera. Jag gör 'svensk övning' [visar en armhävning] varje morgon.

Efter kursen jag äter mer hälsosam mat. Jag lärde mig olika saker för hälsa, för psykisk hälsa. Hur man mår bättre, hur man sover bättre. Olika. Jag lärde olika saker. Min familj får också hälsosam mat. Och jag hjälpa dem. När stressa mina barn [i tonåren], jag mycket prata till dem.”

OM DELTAGAREN:

Selma är i 40-årsåldern. Hon bor med man och tre barn (8-15 år) i Ronneby. Studerar på SFI.

VAD VÄGAR VIDARE GAV ENLIGT SELMA:

- Verktyg och metoder för att kunna hantera stress, "för att läka och bli frisk".
- Övningar och kunskap för att kunna leva mer hälsosamt.
- Efter insatsen promenerar Selma oftare i naturen. Hon har också börjat träna.
- Kunskap om att äta mer hälsosam mat.
- Möjlighet för Selma att i sin tur föra kunskapen, verktygen och vanorna vidare till sin familj.

När Selma började *Vägar vidare* var hon först lite avvaktande till att prata i gruppen. Dels kände hon inte de andra deltagarna, dels fann hon det svårt att prata om sitt mående och sina känslor.

Men den här utbildningen var på ett nytt sätt för Selma. Hon uppskattade att lärarna pratade med dem och inte bara till dem. Hon tyckte också att det var positivt att få möjlighet att kunna lära sig nya kunskaper på sitt modersmål så att hon kunde ta till sig innehållet fullt ut. Och de fick tillsammans vara med och skapa de regler som skulle gälla i klassrummet. De pratade om respekt, om att komma i tid, att om jag pratar så lyssnar du, att det inte finns dumma frågor utan vi frågar allt, att det vi säger i rummet stannar i rummet. Det kändes jättebra!

De hade lektioner med *Vägar vidare* två dagar i veckan, tre timmar per tillfälle. Selma såg fram emot dessa dagar jättemycket. Hon skulle gärna även fortsätta gå utbildningen till hösten då hon inser att det finns mycket kvar att lära.

Ambitiösa Amal om *Vägar vidare*

”

Mental health helps us psychologically how to be patient, try to think. Many of us don't know this. Especially when you are coming from an Arabic background or the Middle East. When you talk about your mental health it is shame. 'Ah you are crazy!' So here they [Vägar vidare] are introducing a new concept to everyone in the group that if you care about your mental health, you will be healthy.”

OM DELTAGAREN:

Amal är en driftig kvinna i 40-årsåldern som kom till Sverige med sin man och son för sju år sedan. Hennes andra son är född i Sverige.

Amal beskriver att hon var deprimerad de två första åren i Sverige, men att hon stegvis tog sig själv vidare och att hon nu är aktiv och engagerad i föreningsliv och aktiviteter. Även hennes söner deltar aktivt i kultur- och idrottsaktiviteter.

VAD VÄGAR VIDARE GAV ENLIGT AMAL:

- Övningar/verktyg för att kunna hantera stress.
- Kunskap om svenska samhället.
- På kursen fick vi lära oss om psykisk hälsa och ohälsa, hantera stress, försoning och acceptans.
- Utbildning med relevant innehåll som mötte våra behov.

Under sin tid i Sverige har Amal varit med i olika integrationsprojekt, men hon finner att projekt som *Vägar vidare* är mer effektiva än de flesta andra hon deltagit i då det känns som det var relevant innehåll och att utbildningen skapats utifrån vad de som asylsökande behöver medan de andra projekten har tagit sin utgångspunkt i ett svenskt sätt att förhålla sig till saker och ting.

Amal tänker att hon med *Vägar vidare* har lärt sig nyttig kunskap som behövs ifall hon får uppehållstillstånd. Insatsen omfattar mental ohälsa och psykologi, vilket Amal tänker är ett ovanligt fokus för personer från Mellanöstern, där mental ohälsa och att besöka psykolog ses som något skamfyllt. Där ligger fokus mer på att få mat på bordet (ekonomin).

I Sverige däremot finns ett annat system med stöd från samhället vid behov. Amal tänker att många av de andra deltagarna hade behov av psykologisk hjälp utan att själva vara medvetna om det. Så för många av oss är den här insatsen en fantastisk möjlighet!

4.3 Hälsa Skola Jobb

Med insatsen *Hälsa Skola Jobb* får elever inom gymnasieskolans Introduktionsprogram ta del av hälsofrämjande insatser som varvas med matchning, coachning och mentorskap. De får också möjlighet att pröva på att vara idrottsledare (ledarskaperfarenhet).

I utbildningen ingår, utöver hälsa, kost och träning, även arbetsmarknadskunskap, vilket i sin förlängning väntas leda till att de lättare blir anställningsbara.

Insatsen genomförs i samverkan med RF-SISU Blekinge.

Hälsa Skola Jobb-konceptet har under våren 2023 testats lokalt på gymnasieskolan Knut Hahn i Ronneby med ett positivt resultat.

Totalt var det 20 elever som deltog i vårens insats, varav 16 var tredjelandsmedborgare¹⁷.

Bland eleverna var det en grupp arabisktalande elever och en grupp elever från Ukraina. Eleverna hade praktik tre dagar i veckan inom sitt program och utöver det har de haft två dagar i veckan där de under våren deltagit i *Hälsa Skola Jobb*. På tisdagar har de tränat och på torsdagar har de haft mer teoretiska genomgångar.

¹⁷ Om vi ser till enkäten de deltagande eleverna fick besvara i slutet av insatsen var det 11 av 16 tredjelandsmedborgare som besvarade enkäten. Se mer under "Insatsen på Knut Hahn gjorde skillnad".

4.3.1 Insatsen skalas upp regionalt

Under hösten kommer konceptet genomföras med en ny grupp på Knut Hahn i Ronneby. Det kommer också skalas upp för att testas regionalt på två orter:

- Karlshamn
- Olofström

4.3.2 Insatsen på Knut Hahn gjorde skillnad

Koordinatorn beskriver att det blev en fin sammanhållning i gruppen och att ungdomarna lärde känna varandra väldigt bra. Hon tänker att vid genomförandet av nya grupper framöver kan det vara bra att sätta samman två grupper från olika klasser.

Deltagarna fick göra en kroppsskanning i början och slutet av insatsen. Koordinatorn beskriver att alla har gjort hälsoförbättringar. Även om de inte har ökat muskelmassa eller sänkt fettprocenten så har de minskat det dåliga fettet på insidan.

I intervjuer med ett urval deltagare från *Hälsa Skola Jobb* som är i 18-årsåldern beskriver de att insatsen gjort så att de **kommit igång att träna**. Flera av dem beskriver att de tidigare varit aktiva och tränat i hemlandet och att insatsen **påmint dem om vikten av träning** samt visade dem **hur de kan träna** (bra träningsupplägg). Några av deltagarna

beskrev även positiva effekter av att de deltagit i *Hälsa Skola Jobb*, främst att de börjat äta nyttigare mat och kommit igång med träningen.

”

Nu förstår jag vikten av sport i mitt liv, jag vill idrotta mer.”

”

På två månader gick jag ned ett kilo och blev lite starkare (mer muskler). Det var jättebra!”

Deltagarna beskriver att de lärt sig **ny kunskap** under utbildningen, exempelvis om ledarskap. De beskriver även att även om de haft motsvarande ämnen i hemlandet var ofta innehåll och upplägg annorlunda. De beskriver också **positiva följder** med att de fick göra **praktik** i olika föreningar, där de både fick lära sig **hur föreningslivet fungerar**, men också **möjlighet att öva svenska** vilket de såg som positivt.

”

Det var bra att vi fick gå Hälsa Skola Jobb därför riktigt ny information. Jag har inte samma sak när jag var i Ukraina. Det var intressant att det var ny kunskap.”

Om vi ser till resultatet för enkäten som RF-SISU lät genomföra och som eleverna fick besvara i slutet av insatsen (11 av 16 tredjelandsmedborgare besvarade enkäten) så uppger 82% (9 av 11) att deras **fysiska hälsostatus är bättre** och 91% (10 av 11) att deras **psykiska hälsostatus är bättre**.

82% (9 av 11 deltagare) uppger att de **motionerar mer** idag jämfört med innan projektets start.

91% (10 av 11) uppger att de **fått ökade kunskaper** kring kost som lett till fler hälsosamma matval.

55% (6 av 11) uppger att de har **bättre sömnkvalitet** efter projektet.

Samtliga 11 som besvarade enkäten har uppgett att **följande frågor stämmer helt eller delvis** (100%):

- Större kunskap kring träning som gör att du kan fortsätta vara fysiskt aktiv efter projektets slut.
- Större förståelse för att idrott och träning är bra för din hälsa.
- Större förståelse för det svenska samhället efter projektet.
- Aktiviteten har varit till hjälp för din integration.
- Större förståelse för vad ett bra ledarskap innebär.
- Fått ökade kunskaper kring hur du med ett bra ledarskap kan leda andra.
- Fått större förståelse för svenskt föreningsliv bland annat kring det ideella engagemanget.

På följande sida följer en **användarberättelse** som illustrerar elevernas upplevelse av insatsen.

Energiska Elena om *Hälsa Skola Jobb*

”

I Ukraina vi studerade mer professionell. Vi jättejätteträna och efter träna jättetrött. Jag gillar det!

Men projekt här bra. Jag gillar träna. Efter projekt jag gick ner ett kilo och spände kroppen lite stark [fick mer muskler]. Jag sover bättre och jag har kanske glad. Jag tror att när människor göra träning och göra sak som personen gillar person blir mer glad.

Jag tänker du måste göra mer träning hemma också. Därför det var ett gång på vecka. Det är inte så mycket för att få förändring.”

OM DELTAGAREN:

Elena är 18 år. Kommer från Ukraina. Har studerat på gymnasieskolan i Ronneby i ett år.

VAD HÄLSA SKOLA JOBB GAV ENLIGT ELENA:

- Möjlighet att börja träna (igen).
- Ny kunskap alternativt uppfräschning av kunskap om främst hälsa, träning, ledarskap, kost.
- Möjlighet att lära känna någon förening eller klubb genom praktiken som ingick i utbildningen.
- Få möjlighet att testa att själva vara tränare för en grupp barn.

Elena tycker att *Hälsa Skola Jobb* var bra. De fick göra många roliga och intressanta saker.

Varje tisdag tränade de och på torsdagar hade de teori och diskussioner. De pratade till exempel om ledarskap, vilket Elena tyckte var intressant. Det var ny kunskap för henne. Men en hel del av det de pratade om under utbildningen om exempelvis hälsa och kost kände hon igen från dansskolan i Ukraina där hon dansat i nio år.

En sak som slagit Elena är att det skiljer sig mellan utbildningar i Ukraina och Sverige, där det är en mer professionell nivå i Ukraina och mer avslappnad i Sverige. Det bästa hade varit en blandning av de två, tänker Elena för i Ukraina kunde de träna för mycket och med det riskera att skada sig och bli för stressade. Men här i Sverige tänker Elena att man behöver göra mer. Här är det istället ofta en för 'avslappnad' inställning.

I slutet av projektet fick de prova på att ha en idrottslektion för en grupp barn. Elena tyckte det var jätteroligt men svårt eftersom hon inte pratar så mycket svenska och barnen hade svårt att förstå vad hon sa. Men Elena känner sig inte nedslagen för det. Hon känner att hennes svenska har utvecklats under terminen som gått. Och hon vill gärna fortsätta öva svenska.

4.4 Krafttag Asyl

Krafttag Asyl är en insats riktad till asylsökande (tidigt i asylprocessen). Den syftar till att bryta passiviteten hos dem som lever i asylprocessen och stödjer dem med kvalitativa insatser samtidigt som de söker uppehållstillstånd.

Genom att ge målgruppen möjlighet att vara delaktig i olika typer av lärande och aktiviteter som hjälper dem inkluderas, så lär de sig svenska, börjar de planera för framtiden och risken för fysiska och psykiska sjukdomar minskar.

Krafttag Asyls koncept har testats lokalt i Ronneby med ett positivt resultat. Under våren 2023 har koordinatoren för *Krafttag Asyl* vidareutvecklat konceptet. Dels genom att i dialogform stötta och diskutera med asylsökande (tredjelandsmedborgare), dels genom att testa och utveckla nya moduler och övningar i kollegors insatser riktade till tredjelandsmedborgare.

Under hösten kommer en ny utbildning genomföras i Backaryd.

4.4.1 Insatsen skalas upp regionalt

Konceptet kommer också skalas upp för att testas och implementeras regionalt. Insatser kommer genomföras på Restad Gård i Vänersborg (Röda Korset). De samtalar även med en annan verksamhet (stödgrupp) i Vänersborg för att kunna genomföra aktiviteter tillsammans med dem.

Krafttag Asyl ser det som viktigt att skapa partnerskap med asylboenden framöver, eventuellt kommer de framöver samverka med ett asylboende i Halmstad.

I Vänersborg är tanken att de i samverkan med Rädda Barnen som verkar på plats på asylboendet i Vänersborg kan genomföra kurser med de asylboende. De inledande mötena genomförs fysiskt, men därefter är ambitionen att kurserna kan genomföras helt eller delvis digitalt (med stöd av Rädda Barnens personer på plats).

Koordinatorsutbildning på gång

Under hösten kommer *Krafttag Asyl* att genomföra en **koordinatorsutbildning** för personer som arbetar med asylsökande, där de vid fyra tillfällen kommer gå igenom bl a motivation, trauma, negativitet, om att skapa en sammanhållen grupp. Utbildningen kommer genomföras online. Koordinatorsutbildningen utgör en viktig del vid utvecklandet av det digifysiska konceptet.

4.4.2 Effekter av Krafttag Asyl

Deltagarna från *Krafttag Asyl* lyfter att de **fått kunskap om och förståelse för olika delar om hur samhället fungerar**, exempelvis har de fått information om Polisen, Räddningstjänsten, Apoteket, barnomsorgen, hur man går vidare efter gymnasieutbildning, om bristyrken i Sverige, om validering om olika lagar och rättigheter.

En röd tråd i deltagarnas beskrivningar om *Krafttag Asyl* är den frustration över att deras liv inte har någon betydelse i Sverige där deltagarna beskriver den maktlöshet de står inför gällande sin situation i Sverige. De beskriver vidare att insatsen och ledarens engagemang gjort att de blev bekräftade och "fick vara en person".

Deltagarna beskriver att **de fått hopp, att de ser ljus på framtiden**. Exempelvis beskriver några av dem, i linje med citatet nedan, att **innan de deltog i utbildningen mådde de psykiskt dåligt**. De kände att deras situation här i Sverige inte skulle ordna sig. Men efter att ha gått utbildningen beskriver de att de är mer hoppfulla och att de fått mer kunskap om vad de har för rättigheter, vilket gett dem en känsla av agensutrymme:

”

Vi kan inte påverka [vår situation], men vi vet att det kommer att fixa sig. Exempelvis när vi var asylsökande, vi hade inte mycket information om svenska samhället. Om det hände någonting med oss, vi blev tysta. Men efter att vi lärde oss, vi visste att det här är rättigheter till oss.”

På nästkommande sidor följer två **användarberättelser** som illustrerar de asylsökandes upplevelser av insatsen.

Bekräftade Bushra om *Krafttag Asyl*

”

Svenskar här, de är jättenoga med tiden. 1–5 minuter spelar stor roll. Men när det gäller asylsökande, det är inga problem. 5 år, 10 år. Tiden blir ingenting.

Innan den här kursen vi var isolerade i Sverige. Men när jag började Krafttag Asyl, det blev skillnad mitt liv. Lärarna visade intresse. Jag blev sedd. Det gav mig mycket energi!”

OM DELTAGAREN:

Asylsökande Bushra är i 30-årsåldern. Bor med man och fyra barn (mellan 6-17 år) i Ronneby.

Bodde tidigare sex år i en ort i Mellansverige. Där fick hon inte studera SFI eftersom hon saknar uppehållstillstånd (saknar personnummer). Hon blev inte heller erbjuden att delta i andra insatser. Under denna period blev Bushra deprimerad.

VAD KRAFTTAG ASYL GAV ENLIGT BUSHRA:

- Att bli sedd och bekräftad och känslan av att "få vara en person".
- Hoppfullhet inför framtiden.
- Gav energi och gjorde henne mer aktiv.
- Kunskap om hur (lokala) samhället fungerar.
- Utökat nätverk genom att de med insatsen besökte olika platser och träffade olika aktörer och föreningar.
- Möjlighet att öva svenska språket.

Bushra upplever att hennes liv har pausats sedan hon kom till Sverige för sju år sedan och känner sig uppgiven över att livet mest går ut på att vänta tills familjen fått uppehållstillstånd.

När Migrationsverket meddelade att familjen skulle flytta till Ronneby förra året var hon tveksam till att de skulle kunna starta på nytt där, men ganska snart efter att de kommit till Ronneby började hon delta i *Krafttag Asyls* insats.

Insatsen och ledarens engagemang gav Bushra ny kraft och energi. När hon märkte att andra personer brydde sig om henne och såg henne blev hon mer aktiv och motiverad att själv ta sig för saker. Det medförde också att hon tog bättre hand om sig själv fysiskt. Hon blev även motiverad på nytt att lära sig mer svenska och uppskattade de tillfällen de, via insatsen, fick möjlighet öva svenska vid folkhögskolan i Bräcke-Hoby. Fram tills nu hade hon inte haft möjlighet att lära sig svenska arrangerat.

Under utbildningen har Bushra även fått möjlighet att lära sig om hur olika delar av samhället fungerar. Exempelvis har de fått information om Polisen, Räddningstjänsten, Apoteket, barnomsorgen och om olika lagar och rättigheter. De har även besökt olika arenor och föreningar i närområdet. Bushra upplever det som att hon med insatsen gått från att vara isolerad i Sverige till att mer ha kommit in i samhället.

Aktive Akram om Krafttag Asyl

”

Krafttag Asyl gave us all a chance to know more, to communicate with Swedish people, to know more places we can join, that we can for example take our kids to. It gave us a lot of help in expressing ourselves and our emotions. Our bad emotions, our positive emotions through writing, through drawing, through handcraft. At the same time we could be relaxed, relieved. And we learned a lot about the Swedish society.

The project itself was as if it was embracing us and giving us some kind of nice atmosphere in this dark atmosphere with the migration.”

OM DELTAGAREN:

Akram är en aktiv man i 40-årsåldern som kom till Sverige med sin familj för sju år sedan.

VAD KRAFTTAG ASYL GAV ENLIGT AKRAM:

- Ökad kunskap om hur samhället i stort fungerar, men även lokalsamhället.
- En utbildning som det kändes som att någon med erfarenhet av att själv ha kommit till Sverige skapat.
- Ökad kunskap om närområdet, t ex vart man kan gå med sina barn.
- Möjlighet att kunna bearbeta och arbeta med sina känslor genom att sätta ord på dem.

Akram kom till Sverige med sin fru och två barn för sju år sedan. Barnen går i skolan och är även väldigt aktiva inom både idrotts- och kulturverksamhet. Akram försöker själv delta i olika aktiviteter för att få möjlighet att träffa folk och prata med dem. Han upplever dock att hans begränsade svenska är en barriär, men han kan även lite engelska vilket han upplevt underlättat många möten.

Akram beskriver att han och hans fru som asylsökande vare sig har rätt att studera SFI eller arbeta. Han kämpar på alla sätt han kan för att de ska få uppehållstillstånd, men upplever att det går trögt och att det tar lång tid. Han önskar att alla asylsökande ska få en bra process och tänker även att oavsett om beskedet blir positivt eller negativt så behöver samhället se till så att tiden de asylsökande väntar används på ett så bra sätt som möjligt.

Akram upplever att *Krafttag Asyl* gav dem allt de som asylsökande behövde. De fick gå igenom olika delar som de behöver veta om svenska samhället. Akram tyckte det kändes som att utbildningen hade skapats av någon som själv har erfarenhet av att ha kommit till Sverige. Något han upplevde var fantastiskt! De lärde sig till exempel om det politiska systemet i Sverige och de fick träffa Socialtjänsten, där de fick ventilera sin oro kring alla rykten om att de tar barn och Socialtjänsten kunde förklara hur de arbetar och undersöker steg för steg och att de inte bara kommer hem till familjerna och tar barnen. Det gjorde Akram lugn.

Under utbildningen fick Akram möjlighet att ventilera upplevelser och känslor som han burit på i flera år, genom att de fick möjlighet att måla, skriva och på olika sätt uttrycka sina känslor på ett tryggt sätt.

4.5 Sommarskolan

Under projekttiden har också sommarskolan genomförts (juli 2023) som omfattar de deltagare som har utbildningsplikt och som under några veckor i juli hade möjlighet att ta del olika kurser som berörde olika ämnen som deltagarna kan ha nytta av på kort sikt, exempelvis hälsa, kost och motion, vikten av sopsortering (hållbarhet), vikten av att göra en budget, konsumentskydd, hemförsäkring (hushållsekonomi) och BankID.

Effekterna som går att utläsa av sommarskolans insatser redovisas här nedan. Sommarskolan var öppen att söka för alla i Sverige. Konceptet var uppbyggt med olika moduler från EMINs och BIU Onlines utbud. Några av de utbildningar som ingick i sommarskolan bestod av sådant som utvecklas med ambitionen att skalas upp eller kunna ingå i andra delar.

Det var ett större antal som deltog i sommarskolan, men här nedan redovisas resultat för de 40 tredjelandsmedborgare som besvarat enkäten i slutet av insatsen och som kommer från Ronneby, Storuman och Malå. Se diagram 4.6.

Vi kan se att sommarskolan har en hög inverkan på integrationsprocessen, där 8 av 10 har svarat att minst något av de frågeområden som specificeras i enkäten har bidragit positivt och där 7 av 10 upplever att sommarskolan varit till hjälp för deras integration enligt AMIFs stipulerade områden, se 4.1.1 *Hur den kvantitativa datan presenteras*.

Att ha i beaktande är att några av deltagarna i de öppna kommentarerna beskrivit att de inte deltog i sommarskolan på frivillig basis utan att de var ålagda att delta. Mot

bakgrund av detta kan det vara viktigt att ytterligare förklara utbildningssystemet och beskriva vikten av att nyttja etableringsperiodens hela period.

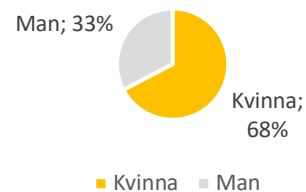

Diagram 4.4. Kön per deltagare (tredjelandsmedborgare) i sommarskolan. n=40.

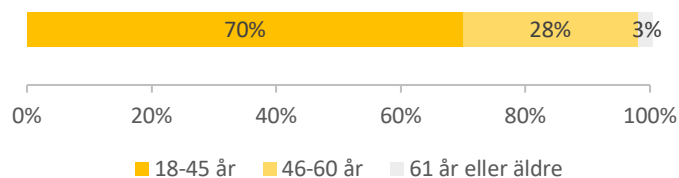

Diagram 4.5. Ålder per deltagare (tredjelandsmedborgare) i sommarskolan. n=40.

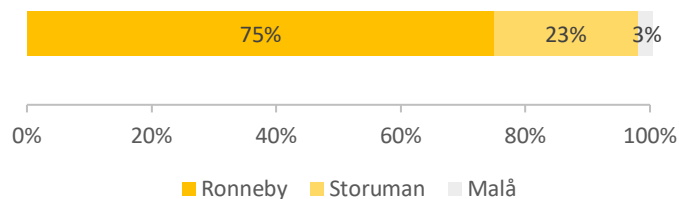

Diagram 4.6. Kommun deltagarna tillhör. Per deltagare (tredjelandsmedborgare) i sommarskolan. n=40.

Nästan nio av tio deltagare uppger att sommarskolan var *ganska eller mycket bra*.

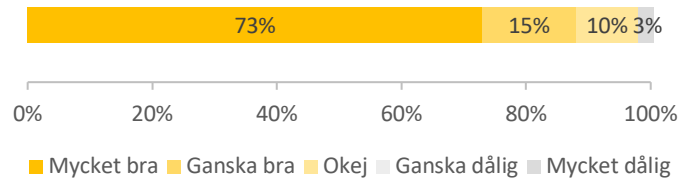

Diagram 4.7. Hur bra var kursen? Per deltagare (tredjelandsmedborgare) i sommarskolan. n=40.

Nedan presenteras hur deltagarna på *sommarskolan* svarade gällande vad de lärt sig på utbildningen. Drygt 7 av 10 har uppgett att insatsen varit till hjälp för deras integration, dvs uppgett minst två av kategorierna A-E i tabell 4.2.

	Sommarskolan (n=40)
A. Kan mer om svenska arbetsmarknaden, har kanske haft praktik, gjort studiebesök	58%
B. Mer svenska	83%
C. Lärt känna fler människor och/ eller deltagit i aktiviteter (idrott, kultur, fritid)	58%
D. Mer kunskap om hur man skaffar boende i Sverige och/eller om privatekonomi	63%
E. Nu vet jag hur jag ska göra för att påverka min hälsa (kropp och tanke)	53%
Har angett minst två av kategorierna ovan (A-E)	73%

Tabell 4.2. Fråga "Vad har du lärt dig på kursen?" med tillhörande svarsalternativ. Frågan ställdes i enkäten som deltagarna på sommarkursen fick besvara juli 2023. n=40.

Referenser

Ehn, Billy & Lövgren, Orvar. (1996). *Vardagslivets etnologi: Reflektioner kring en kulturvetenskap*. Stockholm, Natur och Kultur.

Diaz, J.A. (1997). *Primärintegration och bidragsberoende. Studie av integration och tidigt bidragsberoende inom det kommunala flyktingmottagandet*. Stockholm, Statens invandrarverk.

Fadell, Tony. (2022). *Skapa: Min guide till hur du bygger produkter, team och organisationer som förändrar världen*. Volante Stockholm.

Magnusson, Johan. (2023). *Digital mognad i offentlig sektor. Statusrapport 2023*. SCDI och Göteborgs universitet.

Popper, Karl. (2020). *Det öppna samhället och dess fiender*.

Webbplatser och bloggar

Hello Future. Hämta guiden till ISO 56000. Hämtad 230927 från <https://hellofuture.se/guiden-till-iso56000/>

Lindgren, Mats (Kairos Future) (2023, 15 augusti). *Digitaliseringen av det offentliga – dags för en rejäl kraftsamling?* Hämtad 230927 från <https://www.kairosfuture.com/se/publikationer/nyheter/digitalisering-av-det-offentliga-dags-for-en-rejal-kraftsamling/>

MILSA. Stödplattform för migration och hälsa. Hämtad 230927 från <https://partnerskapskane.se/milsa/>

Væksthusets Kompetencecenter, Beskaeftigelses Indikator Projektet (BIP). Hämtad 230927 från <https://vaeksthusets-kompetencecenter.dk/sv/forskning/>

Om Splitvision Research

Splitvision Research är ett etnografiskt undersöknings- och utvärderingsföretag och vi som arbetar i företaget är utbildade socialantropologer/etnologer och följeforskare.

Vi genomför utredningar, undersökningar och utvärderingar där våra uppdragsgivare vill nå en djupare och bredare kunskap om företeelser och kunder. Grunden i vårt arbete är det etnografiska hantverket. Med hjälp av det kan vi förstå människors beteenden på djupet och sätta dem i relation till den kulturkontext som de ingår i.

Vi har kunskap och metoder för att kunna analysera och förstå komplexa och känsliga sammanhang.

Vi är ett oberoende konsultföretag. Företaget startade 2001 och vi är det företag i Sverige som har arbetet längst med etnografiska undersökningar och utvärderingar.

I egenskap av socialantropologer och etnologer kan vi skapa förståelse för hur tillvaron upplevs ur användarnas perspektiv. Som vi ser det är det en viktig grund vid alla former av utvärderingar och undersökningar.

För information besök gärna vår webbsida:

www.splitvisionresearch.se

Ni är även varmt välkomna att kontakta oss:

Nancy Aponno: 0730-39 78 33, nancy@splitvisionresearch.se

Jonas Modin: 0702-24 24 70, jonas@splitvisionresearch.se

Medfinansieras av
Europeiska unionen

”Vi främjar migrationens möjligheter genom att driva ett projekt som medfinansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden.